

vůli, v jiných případech však že vyjádření stavebního úřadu není vůbec třeba.

Nebo snad — bude zapotřebí judikatury?

Vzhledem k onomu nařízení »shora« obávám se, že ano. Obávám se, že ono ustanovení o »stavebních místech« je vůbec něčím trochu záludným. Už jen proto, že povstává jím species nová, nepotřebná, — jak jsem již shora uvedl — ani pro katastrální měř. úřady (ty přece vykazují pouze »zastavěné plochy a nádvoří«) ani pro knihy pozemkové (stavební parcely).

Cui prodest? Má-li se tímto způsobem nenápadně tvořiti reserva pro účely vyvlastňovací — bylo by snad lépe nestydat se a říci to přímo již v zákoně!

Dr. Karel Mo li :

Evidence a revise.

Nejprve ono vl. nařízení z 9. IV. 1926 č. 50 sb.

Necháme-li docela stranou theorii — zbývá prakticky takový divný pocit. Proč musí být u soudu evidence posledních pořízení, uložených u notáře — když mohou — beze vší evidence — ležeti poslední pořízení u advokátů, obecních úřadů a soukromníků —?

Je snad notář tak nespolehlivý a zapomětlivý individuuum, že je nutno postavití jej pod tuto kuratelu? —

Protože — kdyby měla evidence nabýti skutečně významu — pak by bylo nutno, aby byla všeobecná.

Jak ale vypadá věc tak, když někdo chce dáti do úschovy soukromé poslední pořízení s výslovným přáním, aby bylo drženo v tajnosti? Notář je — dle mého názoru — povinen sdělití mu, že takové poslední pořízení musí být vedeno v evidenci soudem, že budou periodické dotazy, Strana se ovšem toho zděsí — a notáři nezbyde, než říci, že, chce-li se strana takovým dotazům vyhnouti, — nezbyvá jí nic jiného, než »uložití« poslední pořízení u nějakého pana X. Y.

Onen strach před »šetrnými nenápadnými« dotazy je totiž více než odůvodněn. Při jedné příležitosti, o níž se nechci šířiti, byl podniknut podobný »nenápadný« dotaz. A výsledek? Celá ulice byla přesvědčena, že když se tak tajemně na A vyptává »tajný« — bude nejdéle do týdne v ulici o sensační zatčení víc.

Pokud je mně známo, uvítaly soudy ono »ulehčení agendy« s »velkým jásosem«. Také tam se — ovšem jen neúředně — přemýšlí, proč asi se tak stalo.

Prakticky znamená to tolik, že během nějaké doby nebude u notáře v úschově ani jedno poslední pořízení.

Což je konečně — také výsledek!

*

Vůbec ta nešťastná poslední pořízení!

Zmocněnec ministerstva spravedlnosti vytýká, že prohlašují-li notáři jako soudní komisaři uzavřená písemná poslední pořízení, nesrovnává se to se zákonem.

A cituje dokonce rozhodnutí z r. 1893.

Poněvadž v Manzovi je toto rozhodnutí u § 41 n. p. — dovoluji si citovati konec tohoto paragrafu: »Nur wenn der Inhalt durch die Kundmachung bei dem Gerichte nicht zeitlich genug bekannt werden könnte, ist auch der Gerichtsabgeordnete

berechtigt diese Urkunden sogleich selbst zu eröffnen und kund zu machen.«

Tak asi nemá revisní orgán přec jen tak zcela pravdu ve svém výkladu zákona.

Ano — snad za starých časů, kdy nebyla u většiny soudů jednoduchá frekvence, kdy nebylo ani »dnů pro strany« v nesporných odděleních, kdy se nestávalo, že i v takový den pro stranu nemělo oddělení referenta, protože sedí zrovna v senátu nebo v porotě... ano tehdy snad bylo toto ustanovení výjimečným.

Ale dnes...?

»Zeitlich genug — znamená nesporně alespoň tak včas, aby se mohly provésti ještě event. zůstavitelovy příkazy o pohřbu. (Sám jsem viděl poslední vůli, v níž dědictví bylo podmíněno tím, že zůstavitel bude převezen a pochován v hrobu svého otce — a nebýt poslední vůle otevřena v poslední chvíli, byl by zůstavitel pohřben ohněm — a tím ovšem dědic bez své viny o dědictví připraven.)

A toho — mohu říci bez nadsázky — se dnes prohlášením posl. pořízení u soudu nedosáhne.

A i tehdy, není-li striktních ustanovení o pohřbu, jejichž nedodržení mělo by závažné následky právní — (ale a priori se to vyloučit nikdy nedá) — bude v nejpříznivějším případě průběh prohlášení posledního pořízení ten, že: referent datuje dneškem prohlašovací protokol. Nezavře-li poté spis do šuplíku — jde spis do oddělení kancelářského, tam čeká, až dojde na řadu k pouti do písařny. Tam leží, až bude opsán. Vráť se do kancelářského oddělení, kde počká trpělivě na »mundum« — a pak teprve snad — dojde k soudnímu komisaři, který z něho vydá dědicům opisy.

Tato procedura trvá tak od čtyř do osmi neděl.

A přece v zákoně nestojí: »kdyby se nemohlo prohlášení státi včas« — nýbrž »kdyby obsah nemohl včas vyjíti v známost« — tedy — docela logicky, nespátřuje se zde nejdůležitější význam v datu prohlašovacího protokolu — nýbrž v onom »vejítí ve známost«.

Proto má prohlašování uzavřených písemných pořízení notářem podklad zákonný, třeba by byl revisní orgán mínění opačného. Fakt je, že ony poměry existují. Nemohou za ně ovšem soudy — je to snad vis maior — ale je-li pro takový případ ustanovení zákonné, není možno správné použití jeho vytýkatí.

V praxi by se snad doporučovalo k poslední větě prohlašovacího protokolu »Poslední pořízení bylo prohlášeno« dodatí »dle ustanovení § 41 pat. o říz. nesp. in fine«.

A vůbec k těm výtkám revisních orgánů:

Notář, jako soudní komisař má postavení »pomocného soudce«. Jako takový jest také patrně revisním orgánem ministerstva spravedlnosti revidován a posuzován.

Jenže... Já sám pamatuji v místě již několik takových revisí, ale »revisní orgán« jsem ještě neviděl. Jistě že revidoval zároveň činnost všech místních »notářů, jako soudních komisařů« — ale podívat se na ně nešel.

A přece — když revise, tak revise!

Může se na př. státi, že revisní orgán zjistí, že do rejstříku 1928 přenesena jest řada spisů 1925, 1926 a 1927 — dosud nevyřízených. A rozpře se tento dialog:

»Proč nejsou spisy vyřízeny?« »Má je ještě notář X.«
»A urgujete vyřízení?« — »Ano prosím, ihned, jakmile jsou spisy u něho déle než čtvrt roku.«

Následuje poznámka revidujícího, že notář X. má u sebe řadu spisů, jež přes urgence nevyřizuje.

Teď si představte, že revisní orgán by se o toho lenocha tak zajímal, že by se šel na něho podívat. Zjistil by, že vše, co mu bylo řečeno u soudu, je doslova pravdou. Jenom že:

Několik spisů této staré značky je »k dodatečnému projednání, ohledně nově na jevo vyšlého jmění« — řekněme před měsícem. Další řada spisů jest pravda — u notáře již déle — ale notář může prokázat, že zprávu o nich soudu podal — ovšem — je tam založená v »kouskách« a tyto »kousky« neměla kancelář ještě čas vyznačit. Další spis je u notáře řekněme 4 měsíce. — Je složitý. »Máte přec tříměsíční lhůtu, proč včas nehlásíte, že projednání nemůže být dokončeno?« — »Protože ona lhůta nikde ve spise není uvedena, příkaz k projednání je vůbec bez lhůty! — Je-li snad vyznačena jen v rejstříku — nemohu o tom vědět!«

A pak zbyde řekněme deset starých spisů — »k dokončení projednání«, atd. — Neříkám jistě — ale co kdyby se zjistilo, že tyto spisy klidně odpočívaly půl roku i více »v mundu« — nebo v podobných záhadných končinách — a došly k notáři — třeba ne výslovně za účelem »depurace« v posledním týdnu před revisí?

A nakonec. Mám právě v ruce jeden spis, v němž stojí: »Panu notáři k projednání« (bez lhůty), datum 22. (6 28.) — a pod tím naše razítko. Došlo 24. IX. 1928.

Samozřejmě v soudním rejstříku je datum příkazu. Dle soudního rejstříku je tedy spis u nás již přes 3 měsíce — možná, že již dávno by měl být zpět (zase dle toho rejstříku) de facto jest ale u nás — dnes třetí den!

A tohle právě by se mohl revidující orgán všechno dozvědět. Nebylo by se, myslím, třeba těch revisí vůbec bát. Protože přijdou-li po oné »revisi na distanc« výtky, přijdou úřední cestou, asi tak půl roku po době revise samé. Jak může potom notář prokazovat, jak věc ve skutečnosti byla? Musí se obmezit na všeobecný výklad — a ten rozhodně příliš přesvědčivě nepůsobí — a potom — hlavní věc — vý t k a b y l a j i ž u d ě l e n a !

JUDr. František Matouš:

Z praxe.

IV.

Při sepisu listin o zřizování pozemků přídělových, zejména při převodu jejich vlastnictví mezi cizími, jest nezbytno nejen spolehlivě zjistiti, zdali byla již úplně zaplácena cena přídělová, za ně stanovená, s měrným a případnými příplatky za strany a spoluvlastnické podíly na společných cestách a svodnicích, — ježto za vše to ručí příděl se všemi toho důsledky velmi příjemných nedorozumění v případě opomenutí takových zjištění a zvláště včasných opatření ohledně zapravení zjištěných snad nedoplatků veškerých těchto platů — ale mimo to jest třeba aspoň přibližně vypočítati i ú r o k y z celkové ceny přídělné se jmenovaným její

příslušenstvím včas najednou nezaplacené, ale splátkami uplácené, a postarati se, aby částka tato, pro jistotu raději poněkud výše odhadnutá, byla prodávajícími neprodleně vyrovnána, neboť i za ně přiděl po zákonu jest zárukou.

To je totiž tak: když jednotlivé údobí pracovního plánu přídělového dospělo již ke skutečnému odevzdání rozměřených parcel v držbu a užívání přídělců, měla býti přídělová cena jejich zaplácena v určený termín celá. V nejčtenějších případech se však tak nestalo, ale po složení přiměřené zálohy, obyčejně asi třetinové, povoleno bylo zbytek spláceti ve lhůtách, při čemž ovšem vznikla povinnost, nahraditi S. P. Ú. 5%ní úroky z takových nedoplatků, počítané pro rata temporis et quanti až do data poslední splátky.

Proto jest nutno vyžádati si od stran v š e c h n y šekové potvrzenky o veškerých platech za příděl (pokud ovšem nebyly už poztráceny), roztríditi si je dle jednotlivých přídělů, jichž se týkají, a teď vypočítavati trpělivě 5%ní úrok ode dne zapravení zmíněné zálohy do první splátky z celého zbytku ceny přídělové a pak vždy z nedoplatku zbývajících po odečtení další splátky postupně až do úplného zaplacení.

Jestliže snad i se zálohou bylo poshověno, jest zapotřebí připočítati ještě tentýž úrok z celé ceny přídělové ode dne svrchu uvedeného faktického předání přídělu do splacení této zálohy.

Obnos takto propočítaný posílá se pak přímo S. P. Ú. v Praze šekovým lístkem vplatným číslo 3245 (Praha), označeným fondem n á h r a d o v ý m (kterýž vydá nejbližší Přídělový komisariát), a to jménem dotyčného p ů v o d n í h o přídělu, a na rubu zevrubně označí se příděl, o nějž běží, velkostatkem i dvorem, od něhož pochází, se jménem velkostatkáře, dále katastrální obcí, v níž leží, rok pracovního programu, i číslo rejstříku přídělového, a zaslaný obnos uvede se jako záloha na zmíněné úroky.

Potíž bude arci se stranami, kteréž tomuto dalšímu placení budou se vzpírati, poukazující, konečně právem, na to, že ačkoliv příděl svůj již před delším časem zcela doplatily, nic jim od té doby nepřišlo, že by měly snad ještě cosi připláceti, a tudíž jsou toho domněni, že povinnost jejich jest již splněna. Těžko jest jim vysvětlovati podstatu a příčinu tohoto opětného, nevídaného platu, neboť často běží o položku nemalou, i do set rostoucí, když bylo přece na snadě, aby každému přídělci, jakmile zapravil poslední splátku, bylo vyhotoveno a zasláno náležité vyúčtování ceny přídělové s příslušným výměrem úrokovým.

Tajemství tohoto podivuhodného zařízení bylo alespoň poněkud poodhaleno sdělením takřka sub rosa svěřeným: Až jednou S. P. Ú. bude úplně a docela se vším hotov, tedy kdysi v dálavě budoucnosti, tehdy vyhledají se zase elaboráty jednotlivých pracovních programů přídělových, v jichž rejstřících vyznačují se červeně všechny platby přídělci učiněné, a nyní v klidu zase dne se ku složitému propočítání úroků způsobem shora naznačeným, a pak, zase asi za dobu drahnou, rozlétnou se konečně po vlastech českých platáčky úrokové ku nesmírně radostnému překvapení všech jimi podělených. To budou příděly, tímto nadělením postižené, již dědičnou líchou snad třetího či čtvrtého pokolení, anebo trhem převáděny v rukou kdoví kolikátého vlastníka, ovšemže ne S. P. Ú. schváleného, a přídělci původní budou již dávno v říši stínů.